

DZIEŃ POLSKIEGO STOWARZYSZENIA

„ZDROWA RODZINA”

Lekcja 8 — 23 listopada

BÓG I PRZYMIERZE

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 16 listopada

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Ne 10,2-30; Rdz 4,8-19; Hbr 13,20; Joz 24,1-33; Ne 10,31-40; Hbr 8,1-7.

TEKST PAMIĘCIOWY: „W związku z tym wszystkim zawieramy i spisujemy umowę, którą po opieczętowaniu podpisują nasi książęta, Lewici i kapłani. (...) Nie zaniedbamy domu naszego Boga!” (Ne 10,1.40).

Co oznacza biblijne przymierze? Najprostsze wyjaśnienie tego biblijnego pojęcia jest następujące: to prawne ustanowienie więzi między Bogiem a Jego ludem. Bóg mówi:

— Wy jesteście moim ludem, a Ja jestem waszym Bogiem.

Przykłady takich spisanych przymierzy między ludźmi znajdujemy także w starożytnym świecie, często między władcami a ich wasalami.

Przymierza te były zawierane, gdyż były korzystne dla obu stron. Władca zobowiązywał się sprawować opiekę nad swoim ludem, a lud zobowiązywał się do posłuszeństwa i płacenia podatków. Ale w przypadku Bożego przymierza jest inaczej. Bóg nic na nim nie zyskuje, a mimo to zobowiązuje się do wierności, nawet jeśli ludzie okażą się niewierni. Błogosławieństwa i przekleństwa dołączone do przymierza umożliwiały Izraelitom zorientowanie się, że łamią przymierze, gdy zaczynało się źle dziać w ich kraju.

W tym tygodniu przyjrzymy się odnowieniu przymierza Izraelitów z Bogiem opisanemu w 10. rozdziale *Księgi Nehemiasza* oraz omówimy pewne ogólne informacje dotyczące biblijnej historii przymierza oraz jego znaczenia.

Przeczytaj Ne 10,2-30 (dla odświeżenia pamięci przeczytaj Ne 9,36-10,1). Kto zawiera przymierze i dlaczego to czyni?

Choć tylko przywódcy podpisali dokument, tekst biblijny wyraźnie wskazuje na to, że *reszta ludu* także zobowiązała się „pod kłatwą i przysięgą, że będą postępować według prawa Bożego” (Ne 10,29 UBG). Co takiego szczególnego było w tym przymierzu, iż wszyscy byli gotowi zawrzeć tę umowę z Bogiem? Aby odpowiedzieć na to pytanie, musimy się cofnąć do samego początku i zrozumieć biblijne pojęcie *przymierza*.

Przymierze było ważne, gdyż było częścią historii postępowania Boga wobec grzesznej ludzkości oraz ukazywało Jego pragnienie więzi z ludźmi. Pozwalało także ludziom okazać ich pragnienie poświęcenia się Bogu.

Biblijna historia stworzenia opisana w 1. i 2. rozdziale *Księgi Rodzaju* przedstawia nie tylko stworzenie pierwszych ludzi, ale także ich więź z Bogiem i sobą nawzajem. Jednak grzech rozerwał te więzi. Grzech jest przeciwieństwem stworzenia, gdyż prowadzi do odwrócenia aktu stworzenia — śmierci.

Rodzina Adama rozdzieliła się, gdy Kain wybrał zło (zob. Rdz 4,8-19), a Set stanął po stronie Boga (zob. Rdz 5,3-24). Ród Kaina wydał Lamecha (zob. Rdz 4,17-19) w siódmym pokoleniu (licząc od Adama), a Lamech zasłynął wynalazieniem wielożeństwa. Przemoc i zemsta stały się wyróżnikiem Kainitów, podczas gdy Setyci wiernie trzymali się Boga. W rodzie Seta w siódmym pokoleniu przyszedł na świat Henoch, który „chodził z Bogiem” (Rdz 5,24) i został zabrany do nieba.

Niestety, świat wolał zło zamiast Boga, więc doszło do sytuacji, w której liczba Jego wiernych wyznawców zmalała tak, iż pozostała tylko jedna rodzina, przez którą On mógł spełnić swoje słowo i posłać Obiecane go Potomka mającego zbawić ludzi. Wtedy Bóg interweniował, zsyłając potop. Choć potop zniszczył ziemię i był odwróceniem aktu stworzenia, niosąc śmierć, to jednak tak naprawę Bóg zniszczył tylko to, co już zostało wydane na zniszczenie przez ludzi (zob. Rdz 6,11-13).

Jak osobiście doświadczyłeś niszczycielskiej siły grzechu? Co jest jedynym ratunkiem przed grzechem i jak możemy skorzystać z tego ratunku?

Po potopie Bóg zaczął wszystko od nowa, to jest od Noego i jego potomków. Także z nimi pragnął zawrzeć więź, a narzędziem tej więzi były przymierza. *Biblia* mówi o siedmiu ważniejszych przymierzach zawartych przez Boga z ludźmi:

1. Adamem (zob. 1., 2. i 3. rozdział *Księgi Rodzaju*).
2. Noem (zob. 6., 7., 8. i 9. rozdział *Księgi Rodzaju*).
3. Abrahamem (zob. Rdz 12,1-3).
4. Mojżeszem i Izraelitami — przymierze synajskie/mojżeszowe (zob. 19., 20., 21., 22., 23. i 24. rozdział *Księgi Wyjścia*).
5. Pinechaszem (zob. Lb 25,10-13).
6. Dawidem (zob. 2 Sm 7,5-16).
7. Nowe przymierze (zob. Jr 31,31-34).

Przeczytaj Rdz 9,16; 17,7; Iz 55,3; Hbr 13,20. Co oznacza wyrażenie *wieczne przymierze*?

Szesnastokrotnie w *Biblii* występuje wyrażenie *wieczne przymierze*. Trzynastcie razy dotyczy konkretnie przymierzy z Abrahamem, Izraelitami na Synaju i Dawidem. Wszystkie te przymierza wspomniane powyżej, choć szczególne, noszą miano *wiecznego przymierza*. Jak wieczna ewangelia została po raz pierwszy ogłoszona w Rdz 3,15, a potem stopniowo była objawiana w *Biblii*, tak również było i z wiecznym przymierzem. Każde kolejne Boże przymierze służy jako objawienie i pogłębia zrozumienie wiecznego przymierza miłości ukazanego najpełniej w planie zbawienia. Nowe przymierze i stare przymierze, chociaż różnie się je nazywa, zawierają te same składniki:

1. Uświęcenie: „Umieszczę swe prawo w głębi ich jestestwa i wypiszę na ich sercach” (Jr 31,33 BT; por. Hbr 8,10).
2. Pojednanie: „Ja będę ich Bogiem, a oni będą moim ludem” (Jr 31,33; zob. Hbr 8,10).
3. Misja: „I już nie będą siebie nawzajem pouczać, mówiąc: Poznajcie Pana! Gdyż wszyscy oni znać mnie będą” (Jr 31,34; zob. Hbr 8,11).
4. Usprawiedliwienie: „Odpuszczę bowiem ich winę, a ich grzechu nigdy nie wspomnę” (Jr 31,34; zob. Hbr 8,12).

Bibliści dostrzegają charakterystyczną budowę biblijnych przymierzy. Podobną budowę miały przymierza zawierane przez starożytnych Hetytów. To znaczy, że Bóg komunikował się z ludźmi w sposób zrozumiały dla nich w ich kulturze.

Przymierza zawierane w czasach starożytnego Izraela składały się z następujących części: preambuły (kim jest Bóg); historycznego prologu (opisu stanu dotychczasowych relacji); warunków/zastrzeżeń lub przepisów/praw; błogosławieństw i przekleństw; świadków; szczególnej klauzuli lub znaku przymierza. Tak więc nie ma nic dziwnego w tym, że Bóg komunikując się z ludźmi, posługiwał się czymś znanym i zrozumiałym dla nich. Dzięki temu istniała pewność, że rozumieją to, co zostało im zakomunikowane.

Na przykład cała *Księga Powtórzonego Prawa* została napisana w formie przymierza, jako że Mojżesz wezwał Izraelitów do zawarcia nowego przymierza z ich Bogiem. Wygląda to następująco: 1. Preambuła (zob. Pwt 1,1-5). 2. Prolog historyczny (zob. Pwt 1,6-4,43). 3. Warunki/zastrzeżenia lub przepisy/prawa (zob. Pwt 4,44-26,19). 4. Błogosławieństwa i przekleństwa (zob. 27., 28., 29. i 30. rozdział *Księgi Powtórzonego Prawa*). 5. Świadcowie (zob. Pwt 30,19). 6. Szczególna klauzula (zob. Pwt 31,9-13).

Przeczytaj 24. rozdział *Księgi Jozuego*. Jak w tym fragmencie księgi posłużono się wzorcem przymierza?

.....

.....

Wzorec przymierza został użyty także podczas aktu odnowienia przymierza przez Jozuego. Po pierwsze w preambule Bóg przedstawia się jako „Jahwe, Bóg Izraela” (Joz 24,2 BKR). Potem następuje dość długi prolog historyczny, w którym Jozue przypomina Izraelitom, czego Bóg dokonał dla nich w przeszłości (zob. Joz 24,2-13). Po tej części historycznej wymienione zostały warunki/zastrzeżenia lub przepisy/prawa (zob. Joz 24,14-15.23), następnie wspomniane są błogosławieństwa i przekleństwa (zob. Joz 24,19-20), przedstawieni są świadkowie (zob. Joz 24,22.27), a na końcu pojawia się znak przymierza (zob. Joz 24,25-26). Tak więc mamy tu do czynienia z klasycznym wzorcem przymierza użytym po to, by przekazać Boży komunikat Izraelitom i wskazać im nie tylko Boże prowadzenie w przeszłości, ale także to, czego wymaga się od nich jako strony przymierza.

Przeczytaj Joz 24,15. Jaką zasadę wyrażoną w tym wersecie możemy zastosować także dzisiaj?

Przeczytaj Ne 10,31-40. Jakie cztery zobowiązania przyjęli na siebie Izraelici w ramach odnowionego przymierza?

Izraelici zobowiązali się do: (1) niezawierania mieszanych małżeństw (z osobami, które mogłyby ich doprowadzić do bałwochwalstwa), (2) autentycznego świętowania soboty (przestrzegania zakazu pracy i handlu w sobotę), (3) anulowania długów i przestrzegania roku szabatowego w trosce o ubogich i sprzedanych w niewolę, (4) finansowego wspierania świątyni, służby świątynnej i osób sprawujących służbę w świątyni, oddawania pierwocin, pierwородnych zwierząt i dziesięciny w celu zapewnienia ciągłości prawdziwego kultu.

Trzy pierwsze zobowiązania były związane z relacjami z ludźmi (małżeństwa i anulowanie długów) oraz z Bogiem (sobota), podczas gdy ostatnie zobowiązanie (zob. Ne 10,33-40) dotyczyło funkcjonowania świątyni.

Celem ich społeczności było wykazanie, iż są oni poświęceni przymierzu, a więc będą w praktyczny sposób budować swoją więź z Bogiem i bliźnimi. Choć dotąd nie zawsze doskonale zachowywali przymierze, rozumieli, że właściwe nawyki i praktyki będą miały wpływ na ich przyszłość. Jeśli Izraelici mieli kroczyć właściwą drogą, musieli ustanowić praktyki i nawyki stosowne do celu, jaki chcieli osiągnąć. Jeśli chcieli trwać w ścisłej więzi z Bogiem, to poważne traktowanie soboty i troska o świątynię były ważnymi krokami podejmowanymi w tym kierunku.

Niestety, Judejczycy niezbyt dobrze dotrzymywali swoich zobowiązań, o czym świadczą ostatnie rozdziały *Księgi Nehemiasza*. Jednak nawet gdyby większość z nich nie dotrzymywała, niektórzy dochowali wierności. Z Bożą pomocą, skupiając uwagę na Bogu, możemy rozwijać właściwe nawyki i trzymać się dobrej drogi.

„Przez właściwe wykorzystanie woli może dokonać się w twoim życiu całkowita zmiana. Poddając ją Chrystusowi, łączysz się z mocą przewyższającą wszelkie władze i zwierzchności. Otrzymasz moc z wysokości pozwalającą ci stać niewzruszenie. Przez stałe poddawanie się Bogu będziesz mógł prowadzić nowe życie, życie wiary”¹. Co powstrzymuje cię od doświadczenia tego, co zostało tu napisane?

---

¹ Ellen G. White, *Pokój, za którym tęsknisz*, Warszawa 2011, wyd. III, s. 47.

Przeczytaj jeszcze raz Ne 10,33-40. Dlaczego służba świątynna była tak istotna dla Izraelitów, jak wskazują na to ich słowa:

— „**Nie dopuścimy do tego, aby miała być zaniedbywana świątynia naszego Boga**” (Ne 10,40 BKR)?

Dlaczego świątynia była tak ważna dla wiary Judejczyków? (Zob. także Hbr 8,1-7).

Izraelici zobowiązali się do dbania o świątynię. Choć byli stosunkowo nie-liczni i uciskani finansowo przez królów, postanowili, że mimo swojego niedostatku będąłożyć na świątynię, aby nie tylko przetrwała, ale funkcjonowała należycie. Tak więc postanowili ofiarować na świątynię jedną trzecią sykla rocznie, a nie tylko podczas spisu, jak nakazywało prawo. Uznali, że muszą uczynić więcej, niż od nich wymagano. Ponadto rozłożyli obowiązek dostawy drewna związany z podtrzymywaniem ognia na ołtarzu Pana na poszczególne rody, gdyż zdali sobie sprawę z tego, że bez odpowiedniej organizacji mogą się pojawić problemy.

Pierwociny płonów, pierwotne zwierzęta hodowlane oraz dziesięciny i dary wiązały się ze służbą świątynną i służyły utrzymaniu kapłanów i Lewitów. Dziesięcina ze wszystkich dochodów miała być oddawana Lewitom. Pierwotnych synów wykupywano, a pieniądze z tego wykupu były także przeznaczone dla Lewitów. Natomiast dziesięcina z dziesięciny Lewitów była oddawana kapłanom.

Świątynia była centrum, wokół którego skupiało się życie narodu izraelskiego. Była tak ważna dla ich wiary, iż za największą tragedię w dziejach narodu uważano zburzenie świątyni przez Babilończyków pod wodzą Nebukadnesara i wywiezienie przyborów świątynnych.

Gdy świątynia była prawidłowo zarządzana, sprzyjała aktywnemu życiu duchowemu narodu, ponieważ wskazywała na ostateczne rozwiązanie problemu grzechu przez śmierć Baranka. Gdy Jezus umarł na krzyżu, zapowiadane przez system ofiarny rozwiązanie stało się faktem (zob. Rz 5,5-10). Ponadto doroczna służba Dnia Pojednania uświadamiała uczestnikom święta, iż Bóg ma plan ostatecznego pozbycia się zła i grzechu na zawsze. Mówiąc innymi słowy, świątynia służyła jako objawienie planu zbawienia. Studiując rytuały świątynne, możemy się bardzo dużo nauczyć i uzyskać głębsze zrozumienie charakteru Boga i planu zbawienia.

„Prawdziwa to mowa i w całej pełni przyjęcia godna, że Chrystus Jezus przyszedł na świat, aby zbawić grzeszników, z których ja jestem pierwszy” (1 Tm 1,15). Jaką nadzieję miał Paweł i jak nadzieja ta może się stać także naszą nadzieją?

DO DALSZEGO STUDIUM

„Służba w świątyni ziemskiej była dwojakiego rodzaju: kapłani codziennie pełnili ją w miejscu świętym, zaś raz w roku najwyższy kapłan wchodził do miejsca najświętszego, gdzie wykonywał specjalne czynności pojednania i oczyszczenia świątyni. Dzień w dzień pokutujący grzesznicy przyprowadzali swe ofiary do wrót przybytku i, kładąc rękę na głowie zwierzęcia, wyznawali swe grzechy, przenosząc je w ten sposób symbolicznie z siebie na niewinną ofiarę. Potem zwierzę zabijano.

— »Bez rozlania krwi — mówi apostoł Paweł — nie ma odpuszczenia [grzechów]« (Hbr 9,22).

»Życie ciała jest we krwi« (Kpł 17,11). Przesztażone prawo Boże żąda życia przestępcy. Krew przedstawiająca życie skazanego na śmierć grzesznika, którego winę zrzucano na zwierzę ofiarne, była wnoszona przez kapłana do miejsca świętego, gdzie ten kropił nią przed zasłoną, za którą znajdowała się arka zawierająca prawo przekroczone przez grzesznika. Za pomocą tych czynności — przez krew — grzech symbolicznie przenoszono do świątyni. W niektórych wypadkach krew nie była wnoszona do miejsca świętego, ale wtedy kapłan spożywał mięso ofiary. Mojżesz, pouczając synów Aarona, powiedział:

— »Pan dał ją [ofiary] wam, abyście zgładzili winę zboru« (Kpł 10,17).

Obie ceremonie symbolizowały przeniesienie grzechu z pokutującego człowieka na świątynię¹.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Pomyśl o zobowiązaniach, które zaciągnąłeś i których nie dotrzymałeś, choć szczerze i gorliwie pragnąłeś ich dotrzymać. Czego nauczyłeś się z tego doświadczenia i jak może ci to pomóc unikać podobnych błędów?

2. Przymierze to zgodne z prawem ustanowienie więzi. Nawet jeśli my łamiemy nasze przymierze z Bogiem, On jest zawsze wierny. Jak to zrozumienie dobroci i wierności Boga pociąga nas, ludzi, do łączności z Nim i pomaga nam żyć tak, jak powinniśmy żyć?

3. Pomyśl o tym, jak wiele razy byłeś niewierny Bogu i obietnicom złożonym w ramach *nowego przymierza* (zob. Łk 22,20; Hbr 8,13; 9,15). Dlaczego ważne jest to, byśmy rozumieli plan zbawienia i obietnicę przebaczenia otrzymaną dzięki ofierze Jezusa, którego krew pieczętuje *nowe przymierze* Boga z nami?

¹ Ellen G. White, *Wielki bój*, Warszawa 2018, wyd. XIX, s. 301. Przeczytaj także rozdział *Calkowite oddanie*, w: też, *Pokój, za którym tęsknisz*, Warszawa 2011, wyd. III, s. 42-47.